

Onlangs voorlopig erkend...

Russische Toy Terrier

Bij de F.C.I. komen regelmatig aanvragen binnen om aan een rasstandaard – en daarmee aan een hondenras – een (voorlopige) erkenning te verlenen. Het gaat vaak om rassen die in het land van herkomst zijn erkend, maar daarbuiten niet of nauwelijks. ONZE HOND stelt ze aan u voor...

Een voorlopige erkenning door de Fédération Cynologique Internationale (F.C.I.) betekent dat er in een groot aantal Europese landen aan dat ras nationale kampioenschapsprijzen

kunnen worden toegekend. Deze rassen komen op tentoonstellingen nog niet in aanmerking voor het CACIB, maar kunnen wel de titel van Sectie Winner (zoals Europees

♦ In 1805 publiceert Sydenham Edwards in zijn 'Cynographia Britannica' deze afbeelding van de dan in Engeland voorkomende terriers. Links bovenaan een voorloper van de Manchester Terrier en Engelse Toy Terrier en daarmee ook van de van Russkiy Toy Terrier. (Let even op de terrier rechts boven met de blikkerende tanden!)

♦ Kaart van het moderne Rusland.

Winner) en Wereldwinner verkrijgen. Op 21 februari 2006 werd ook de Russkiy Toy voorlopig erkend. Het ras is ingedeeld in FCI-groep 9: Gezelschapshonden. In Nederland gebruikt de Raad van Beheer de namen Russkiy Toy en Russische Toy Terrier. En als u dit ziet staan: Русский Той-Терьер, dan leest u ook Russkiy Toy Terrier, maar dan in het Russische, Cyrillische schrift.

Black-and-tan Terrier

Al in het zestiende en zeventiende eeuwse Engeland vormen terriers een aparte groep honden met een aantal gezamenlijke uiterlijke kenmerken. Omdat hun ontwikkeling geïsoleerd plaatsvindt in diverse Engelse regio's, zijn er aan het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw van elkaar verschillende terriers, wiens uiterlijk is aangepast

aan hun leefomstandigheden en aan het werk waarvoor ze worden gefokt. Eén van de oudste en meest zuiver gefokte terriers in Engeland is de Black-and-tan Terrier, ook wel Old English Terrier genoemd. Al in 1873 opent de Engelse Kennel Club in het stamboek een register voor de opname van Black-and-tan Terriers. Omdat de kenners en fokkers voornamelijk in de omgeving van Manchester wonen, verandert de Kennel Club hun naam in Manchester Terrier. Om deze hondjes sneller en leniger te maken – ze moeten immers ratten en ander klein ongedierte vangen – kruist men kleine windhondjes in.

Sommige auteurs melden dat de Engelse Toy Terrier simpelweg een opzettelijk verkleinde vorm van de Manchester Terrier is. Anderen beweren dat de Toy altijd al naast de Manchester Terrier heeft bestaan. Beide rassen worden nu, na moeilijke jaren in en na beide wereldoorlogen, wereldwijd gefokt.

Een bewijs van het bestaan van Engelse terriers in Rusland is onder andere te zien in het Zoölogisch Museum van St. Petersburg. Daar is een opgezette Engelse terrier tentoongesteld, in de afdeling Curiositeiten uit 1616-1627. Er staat een bordje bij met de tekst: 'Deze hond is een kortharige terrier die Lizetta heet. Ze was eigendom van de Russische tsaar Peter de Grote.' Hoe dan ook, Engelse Toy Terriers hebben op een gegeven moment de oversteek van Engeland naar Rusland gemaakt, misschien met Duitsland als 'tussenstation', en spelen de hoofdrol bij de ontwikkeling van de Russkij Toy.

Bedrieglijk veel

Een hondenliefhebber die niet direct het verschil ziet tussen een Russische Toy Terrier en, bijvoorbeeld, een

♦ Engelse Toy Terrier op een schilderij van de Engelse kunstenaar Benedict A. Hyland, daterend van het einde van de negentiende eeuw.

Engelse Toy Terrier of een Chihuahua, hoeft zich niet te schamen. Een Engelse Toy Terrier en een black-and-tan, gladharige Russkij Toy lijken, mede door hun formaat (20-28 cm voor de Russkij Toy en 25-30 cm voor de Engelse Toy), soms bedrieglijk veel op elkaar. In Tsjechië bestaat een (niet erkend) ras met de naam Pražský Krysařík (Praagse Rat Terrier) dat ook kan worden aangezien voor een Russkij Toy. Deze Praagse Rat Terrier zou al bestaan hebben in de middeleeuwen en de fokkerij kent in de jaren tachtig van de vorige eeuw een opleving. Van enige connectie met de Russkij Toy wordt niet gerept, maar wie foto's naast elkaar legt en bedenkt dat Tsjechië tientallen jaren een nauwe

band met Rusland heeft, komt tot de conclusie dat ook dit hondje misschien heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van kleine black-and-tan terriers in Rusland.

Communisme

De Engelse Toy Terrier (voor 1960 in Engeland Miniature Black-and-Tan Terrier genaamd) staat aan het begin van de geschiedenis van de Russkij Toy; hij vormt de belangrijkste bouwsteen voor de Russische variant. Aan het einde van de negentiende en in het begin van de twintigste eeuw – voor de Russische Revolutie van 1917 – is de Engelse Toy Terrier een populair ras in Rusland. Vooral de betere klassen kunnen zich rashonden veroorloven en daarbij

♦ Een Prazský Krysářík (Praagse Rat Terrier) is een (niet erkend) rashondje dat ook snel kan worden aangezien voor een Russkiy Toy. (Foto: Mikko Virtaperko).

♦ Een moderne Engelse Toy Terrier uit de Britse kennel 'Amalek'. Dit ras is uitsluitend black-and-tan. (Foto: Dewerstone).

zijn de Engelse rassen – niet alleen honden maar ook paarden – favoriet. Russische aristocratische dames vertonen zich op party's en in de theaters met kleine Engelse Toy Terriers op hun arm of in de mouw van hun jas. Op een hondenshow in St. Petersburg, in 1907, zijn al elf Toy Terriers aanwezig.

Echter, met de opkomst van het communisme liggen buitenlandse rashondjes – letterlijk en figuurlijk – niet goed in de markt. Het bezitten van rashonden wordt geassocieerd met adel, rijkdom en aristocratie en dat zijn precies de doelen waarop de communisten hun pijlen richten. Toch verschijnen er op een tentoonstelling in Moskou, in 1923, nog twee Engelse Toy Terriers en één Manchester Terrier. Op de show in Odessa, in 1924, winnen drie Toy Terriers een medaille, maar bijna twintig jaar later, op de hondenshow van Leningrad in 1947, is nog slechts één Toy aanwezig.

Buitenlandse (kynologische) contacten worden schaarser en als er al wordt gefokt, dan gebeurt dat meer en meer zonder stambomen. Daardoor ontstaat er een hondje dat

weliswaar op de Engelse Toy Terrier lijkt, maar dat langzamerhand een eigen leven gaat leiden. We kunnen er slechts naar raden of de honden op voornoemde tentoonstellingen nog 'echte' Engelse Toy Terriers zijn of al een 'Russisch type' vertonen.

Politieke situatie

Je zou vermoeden dat de recente geschiedenis van een jong ras gemakkelijker is te achterhalen dan dat van, bijvoorbeeld, een ras dat al in de achttiende of negentiende eeuw bestaat. Niets is minder waar. De reeds genoemde politieke situatie in het begin van de twintigste eeuw is daaraan debet en als in 1945 het ijzeren gordijn wordt neergelaten, hebben de Russen helemaal geen toegang meer tot het vrije westen – en omgekeerd. Dat betekent dat nakomelingen van de raszuivere en niet zo raszuivere Engelse Toy Terriers zich geïsoleerd ontwikkelen tot, uiteindelijk, de Russkiy Toy.

Sommige Russische rashondenfokkers die – als er weer contacten met het westen mogelijk zijn – de verschillende hondenrassen buiten Rusland zien, zijn geschokt. Hoewel

ze hebben geprobeerd de rassen zo goed mogelijk te bewaren, zijn de verschillen soms heel groot. Bij de Engelse Toy Terrier kiest men dan voor een pragmatische oplossing. De in Rusland gefokte nakomelingen van de Engelse Toy Terriers bestempelt men als een apart ras en met het voorzetsel 'Russkiy' is een nieuw, nationaal hondenras geboren, dat echter tot circa 1990 buiten Rusland onbekend zal blijven.

Extra handicap

Een opleving van de rashondenfokkerij doet zich voor in de jaren negentig van de vorige eeuw, als niet alleen de muur valt (1989), maar ook de contacten met het westen, dankzij glasnost (openheid) en perestrojka (hervormingen), op gang komen. Voor diegenen die zich bezighouden met het weer op de been brengen van de Russkiy Toy, is de grootte van Rusland een extra handicap. In alle windstreken worden dieren gezocht die kunnen bijdragen aan de 'restauratie' van het type zoals dat voor de Tweede Wereldoorlog bestond. De Russkiy Toy wordt dan voornamelijk gefokt als waakhond(je) en

gezelschapshond. Hoewel klein van stuk, staat hij zijn mannetje en laat zich bij onraad horen. In Rusland heeft hij de bijnaam 'levende bel'.

Isolatie

De meerderheid van de Sovjet burgers leeft in de steden, in krappe appartementen, en kleine honden zijn dus uitstekend geschikt als huisdier. Ze nemen een minimum aan ruimte in en zijn qua onderhoud beduidend goedkoper dan een grote hond. Op een hondenshow in Moskou, in 1960, verschijnen er al 76 Russkiy Toys (andere bronnen zeggen circa 100 en noemen het jaartal 1967). En, dat is vermeldenswaard, ze hebben allemaal een stamboom of tenminste een papier waarop hun afkomst is vermeld. Ze komen uit Moskou, St. Petersburg, Yekaterinenburg, Novosibirsk en Alma-Ata. Kortom, uit het hele land. Wat direct opvalt, is dat hun uiterlijk aanmerkelijk verschilt van de Engelse Toy Terrier. Maar de reden hiervan

- Tot circa 1990 is de Russkiy Toy een onbekend ras buiten Rusland. Dit is een gladharige black-and-tan reu. Let op de grote oren en het rechtopstaande staartje. (Fotograaf onbekend).

kennen we al: ontwikkeling in isolatie. Niet alleen de raszuiverheid van de Engelse Toy Terrier verdwijnt op een gegeven moment in Rusland, ook het aantal honden van dit type daalt in de jaren 1920-1950 dramatisch. In het midden van de jaren vijftig vertoont de fokkerij echter een stijgende lijn en dan komt ook de wens om een nieuwe, echt op de Russkiy Toy afgestemde standaard te schrijven.

Gladharig en langharig

Die standaard verschilt nogal van die van de Engelse Toy Terrier. Zo moet de Russkiy Toy hoogbenig zijn, terwijl bij de Engelse Toy wordt vereist dat de benen 'in verhouding met het lichaam zijn'. De Russkiy heeft een uitgesproken klein hoofd vergeleken met het lichaam; het hoofd van de Engelse Toy is lang en smal. Het hoofd kent ook andere verschillen: dat van de Russkiy Toy heeft een uitgesproken stop, terwijl

de stop bij de Engelse Toy wordt omschreven als 'licht'. Een ander verschil vormen de oren. De Russkiy heeft grote, dikke, hoog aangezette en rechtopstaande oren. De oren van Engelse Toy zijn dun, hebben de vorm van een kaarsvlam, zijn iets puntig aan de oortip en staan relatief dicht bij elkaar. Tot slot de ogen: de standaard van de Engelse Toy vermeldt uitdrukkelijk 'niet prominent', terwijl bij de Russkiy Toy 'licht prominent' wordt vereist. In tegenstelling tot de Engelse Toy Terrier, kent de Russkiy Toy twee haarvarianten: gladharig en langharig. En heeft de Engelse Toy Terrier slechts één toegestane kleur, de Russkiy Toy is er in diverse kleuren. Wie alle verschillen tussen deze twee rassen wil lezen, kan de rasstandaards, én die van de Chihuahua, vergelijken op de website van de F.C.I.: www.fci.be

'Spectaculaire vlaggen'

Gezien de achtergrond van het ras, is

- De Russkiy Toy heeft grote, dikke, hoog aangezette en rechtopstaande oren.

• De komst van de langharige Russkiy Toy in 1958 berust min of meer op toeval.

variëteit Moskouse langharige Toy Terrier of Moskouse Miniatuur langharige Terrier. De toevoeging Moskouse ontstaat, omdat een fokster in die stad een hoofdrol speelt bij de ontwikkeling van de langharige variëteit.

Het verhaal van 'Chiki' en 'Irma' kent diverse variaties, met kleine verschillen, en sommige bronnen geven aan dat men na de paring van 'Chiki' en 'Irma' langharige Chihuahua's inkruist. Vast staat dat 'Chiki' veelvuldig als dekreu wordt gebruikt.

Is de gladhaar dus ontstaan dankzij de politieke situatie, door gebrek aan contacten met de kynologie in het buitenland en dus aan vers bloed, de langhaar is 'met opzet' gecreëerd.

Bijzondere persoonlijkheid

De fokster uit Moskou die zeer nauw bij de ontwikkeling van de langharige variëteit is betrokken, is Yevgueniya (Eugenia) Fominichna Zharova. Korte tijd bestaat zelfs de wens om de langharen naar haar te vernoemen: 'Zhar Terrier'.

Eugenia Zharova is een bijzondere persoonlijkheid, met wie we even

de gladharige variëteit de oudste; de komst van de langharige Russkiy Toy berust min of meer op toeval. In 1958 worden twee gladharige Toy's, van wie er één iets langer haar heeft dan gebruikelijk, gepaard. Het verhaal wil – succes heeft vele vaders – dat één van de twee geen stamboom heeft. Het resultaat is een reu, 'Chiki' (of 'Chicky') genaamd. Hij wordt geboren op 12 oktober 1958 en krijgt bij

het opgroeien 'spectaculaire vlaggen' aan de oren, de hals en de benen. Deze reu wordt, op zijn beurt en met opzet, gepaard met een teef die ook nogal lange haren heeft, luistert naar de naam 'Irma' en eigendom van ene Kuznetsova is. In het nest van 'Chiki' en 'Irma' zitten drie langharige pups en daarmee wordt het fundament gelegd voor de langharige variëteit. In eerste instantie noemt men deze

• Eugenia Zharova (1921-1996) is een bijzondere persoonlijkheid en de schepper van de langharige Russkiy Toy. Op deze foto is ze te zien met 'Chiki' en 'Hepi', een hondje van gemend ras.

• Dit is de reu 'Chiki', geboren op 12 oktober 1958 die bij het opgroeien 'spectaculaire vlaggen' aan de oren, de hals en aan de benen krijgt. Hij is black-and-tan en is de stamvader van alle langharige Russkiy Toys.

- Ook dit ras ontkomt er niet aan: eigen outfits. Er zijn zelfs websites met haute couture voor de Russkiy Toy. Let op de grote, prominente ogen bij deze reu. (Foto: Vivatier, Moldavië).

kennis moeten maken. Zij wordt in 1921 in Irkoetsk geboren, verhuist naar Leningrad, studeert korte tijd aan de technische universiteit in Helsinki en daarna muziek en theater aan die in Moskou. Ze heeft aanleg voor zang en dans en schrijft tijdschriftartikelen over het circusleven. Russische circussen maken in de jaren vijftig gebruik van kleine honden, voornamelijk Pinschers en Chihuahua's, vaak niet helemaal raszuiver. In 1956 krijgt Zharova twee hondjes uit het circus van Moskou en hoewel sommige bronnen beweren dat die worden gebruikt bij haar langhaar fokkerij, spreken andere dit even zo sterk tegen. Wel is bekend dat Zharova later twee Chihuahua's importeert; zij spelen minimaal twee keer een rol in haar Russkiy Toy fokkerij. Russkiy Toys van het Chihuahua type zijn tot de

dag van vandaag in het ras aanwezig. Zharova wordt keurmeester voor het ras, is een mentor voor nieuwe keurmeesters en ook is zij één van de opstellers van de eerste rasbeschrijving, in 1966. Eugenia Zharova gaat de geschiedenis in als 'beschaafd, slim en koppig' én als de moeder van de langharige Russkiy Toy. Zij overlijdt kinderloos in 1996 in een Moskou ziekenhuis.

Er is weinig tot geen documentatie beschikbaar over Zharova's fokkerij, voornamelijk omdat ze ook gebruikmaakt van andermans honden, hetgeen weer stof is voor veronderstellingen en geruchten. Na haar dood komt, via familieleden, wat informatie terecht bij de bekende Moskouse kennel 'Bravo Zhadar' van Irina Polovinkina.

Tegenstanders van de langhaar variëteit zijn er ook; men vindt het hondje te veel op een Papillon gaan lijken. Is dit ras ook ingekruist door Zharova?

Ondanks kritiek en tegenslag zijn er op een tentoonstelling in Moskou, in juni 1964, al 24 langharige Russkiy Toys present. In 1965/66 wordt – voor beide variëteiten – een eerste officiële standaard opgesteld; dit gebeurt onder auspiciën van het Russische ministerie van landbouw. Hoe populair de langhaar variëteit wordt, is te zien aan het aantal inschrijvingen in het stamboek: ongeveer 300 in de jaren 1968-69. En dat terwijl het ras kleine nesten kent.

Bezienswaardigheid

De variëteiten mogen worden gekruist en het is mogelijk dat er in één nest gladharige en langharige pups worden geboren.

Behalve in Rusland, Wit-Rusland, Moldavië en de Oekraïne, kent de Russkiy Toy nu fokkers in onder andere Tsjechië, Roemenië, Hongarije, Polen, Duitsland, de Baltische

Staten, Scandinavië, Engeland, Frankrijk, Italië en de USA. Van de Scandinavische landen is Finland – een buurland van Rusland – het best vertegenwoordigd. De eerste Russkiy Toy arriveert daar in 1988, rechtstreeks uit Moskou. Sommige landen kennen al een rasvereniging; behalve Rusland zijn dat bijvoorbeeld Zweden (2007) en de USA (2008). Ook in Nederland en België zijn inmiddels Russkiy Toys gesignaleerd. Onze allround keurmeester Hans van den Berg keurt er twee op de Winner in 2009. Toch is de Russkiy Toy nog steeds een bezienswaardigheid en de Eurodog Show in Kortrijk van 2009 speelt daarop in door reclame te maken met de aanwezigheid van een aantal 'exclusieve rassen', waaronder de Russkiy Toy. Echter, op de World Dog Show van 2009 in het Slowaakse Bratislava zijn maar liefst 56 gladharen en 47 langharen present.

In 1981 is de Russkiy Toy, zowel de gladharige als de langharige variëteit, in Rusland als nationaal ras erkend. Er volgen diverse updates van de standaard en de recentste editie dateert van 12 juni 2006, de datum van de voorlopige FCI-erkenning. Tot op heden staat de Chihuahua bekend als 'het kleinste ras ter wereld'. Sommige Russische fokkers wijzen erop dat de Russkiy Toy, met een ondergrens van 18-20 cm, ook zo betiteld zou kunnen worden.

Uit de rasstandaard

Het eerste dat opvalt bij het bekijken van dit ras zijn de enorme verschillen in type. De foto's bij dit artikel laten dat ook zien. Sommige doen denken aan een Papillon, andere aan een Chihuahua. Het is een probleem waarmee alle jonge hondenrassen die opgebouwd zijn uit andere te maken hebben. Het *algeheel beeld* is dat van een klein, elegant, hoogbenig hondje met fijn

beenwerk, soepele spieren en een vierkante bouw. Het *temperament* is opgewekt en niet schuw of agressief. Tussen het gedrag van reuen en teven zit een duidelijk verschil. In vergelijking met het lichaam is het *hoofd* klein en heeft een geprononceerde stop. De voorsnuit is puntig en iets korter dan de schedel. Het *gebit* moet kleine, witte elementen hebben en sluiten als een schaargebijt. De *ogen* zijn aan de grote kant, rond, donker en iets uitpuilend. De *grote oren* zijn dun, hoog aangezet en worden rechttop gedragen. De *hals* is lang en licht gewelfd. De *toplijn* loopt geleidelijk af vanaf de schoft naar de staartaanzet. De rug is sterk en recht en heeft licht gewelfde lendenen. De borst is ovaal van vorm, diep, maar niet te breed. De Russkiy Toy heeft een opgetrokken buiklijn, die gebogen vanaf de borst naar de flanken loopt. In landen waar dit is toegestaan, wordt de *staart* gecoupeerd. Niet gecoupeerde staarten moeten sikkelvormig worden gedra-

gen. Het *beenwerk* is dun en fijn; de *schouderbladen* zijn middelmatig lang en lopen niet te veel af. De opperarm vormt een hoek van 150 graden met het schouderblad. De lange voorbenen zijn recht met een soepele pols. De kleine *voorvoeten* zijn ovaal van vorm en mogen niet naar binnen, noch naar buiten draaien. De licht gewelfde tenen staan dicht op elkaar. Bij de *achterhand* zijn de dijbenen soepel en goed ontwikkeld; de achterhand is voldoende gehoekt. De gewelfde *achervoeten* zijn een beetje smaller dan de voorvoeten. Een Russkiy Toy loopt snel, soepel en gemakkelijk en tijdens het gaan moet de ruglijn strak blijven. De dunne, droge *huid* staat strak om het lichaam gespannen. De structuur van de beide haarvariëteiten wordt uitvoerig vermeld in de rasstandaard, evenals de toegestane kleuren. Die *kleuren* zijn: black-and-tan, bruin en tan, en blauw en tan. Laatstgenoemde is de meest zeldzame kleur. Voorts rood in allerlei tinten

♦ Een blue-and-tan Russkiy Toy komt relatief heel weinig voor.

met of zonder zwart of bruin zadel. Reuen en teven hebben dezelfde *maatvoering*: tussen de 20 en 28 cm met een tolerantie van circa 1 cm. *Fouten* zijn: schuw gedrag, tanggebijt, halfstaande oren, te kort of te lang haar, kleine vlekjes op de borst en de tenen en geheel zwart, bruin, blauw of wit.

Eliminerende fouten: agressief, bovenvoorbijgend gebijt, hangende oren, te korte benen en – bij de langharen – gebrek aan franjes op de oren of een gekrulde vacht. Ook een afwijkende hoogte – meer dan 30 cm en minder dan 18 cm – wordt niet getolereerd. *Afwijkingen* die binnen het ras kunnen voorkomen zijn patella luxatie en epilepsie; dit laatste wordt toegeschreven aan een reactie op de vaccinatie tegen rabiës. ◀

Alle pogingen zijn in het werk gesteld om namen van fotografen van foto's te achterhalen. Dit is niet altijd gelukt. Wie rechten op afbeeldingen meent te hebben kan contact opnemen met de auteur: horter@tiscali.nl

♦ Russkiy Toys langhaar uit de Zweedse kennel 'Stolt' in twee kleuren: rood en black-and-tan. (Foto: Liza Flodén).